

NEFİS İSLAHI VE AKIL

Eûzubillahimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme.

«رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الدِّينِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ، وَاصْطِنَاعُ

الْخَيْرِ إِلَى كُلِّ بَرٍّ وَفَاجِرٍ. هَبْ عَنْ عَلِيٍّ»

Re'sü'l-akli ba'de'd-dîni et-teveddüdü ile'n-nâsi va'stınâ'u'l-hayri ilâ külli berrin ve fâcirin.¹

“Dinde aklın mevkii vücutta baş nasılsa, vücuttaki başın kıymeti nasılsa [öyledir.]”

¹ Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, X, 406, r. 7705; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 9, r. 5172; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 118, r. 6499.

Yani başsız vücut olmaz ama elsiz, ayak-sız vücut oluyor. Bazı adamın bakıyoruz ki elleri yok, bazısının ayakları yok ama yaşıyor. Ama başı olmayan kimsenin yaşadığını gören yok.

Şimdi aklın başı, yani akılda da bir baş aranıyor.

“Bu akıldaki baş da dinde evvela *lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah* dedikten sonra.” *et-Teveddûdü ile'n-nâsi*. “Allah’ın kullarını sevmek.”

Kullardan murat da mü’minler, müslümanlardır. Tüm kulları da sevilir de çünkü [bütün] kulların sahibi Allah’tır. Yaratılan ne kadar mevcut var, onların yaratıcısı da Allah. Kimini öyle yaratmıştır kimini [böyle yaratmıştır.]

Şimdi çiçekler var görüyorsunuz diken içerisinde, bir sürü, her tarafı diken, yamuk yumuk bir şeyler, fakat arasında ufak tefek bir çiçekler çıkarıyor ama o da moda oldu şimdi, evlere girdi. Sevilecek bir tarafı da yok, her tarafı diken. Ama bir çiçeği var diye seviliyor.

a. Aklın en yüksek mertebesi Allah'ın kullarını sevmek

Şimdi kullar ne kadar iyi ve kötü hepsi Allah'ın mahlûkudur. Hepsi Allah'ın mahluklarıdır, bütün kulları O yaratmıştır. Yerde gökte ne var, bildiğimiz bilmediğimiz bütün mevcûdât Allahu Teâlâ'nın mahlûkâtıdır. Onda da bir hikmetler vardır. İsteseydi hepimizi de melek yapardı. Meleği çok Cenâb-ı Hakk'ın, sayısının kendisinden başka kimse bilmez. O kadar meleği var kimse bilmez. Katiyen günah işlemezler, günahın ne olduğunu bilmeyen nice mahlukları var.

Bizi de böyle yaratmış işte. Bazısı günahkâr, bazısı sevaplı, bazısı imanlı, bazısı imansız ama hepsi Allah'ın kullarıdır. Çünkü insanlar şu yüz yaratmış ya, bu yüzde Allah'ın cemali görünür. Göz baktı mı bu yüzde Allah'ı görmemek mümkün değildir. Çünkü bu kudreti kimse yapamaz canım. İşte yapıyorlar taştan topraktan bir şeyler, yüze benzeyen bir şeyler var dükkanında resimler, asıyorlar dükkanların önünde. Fakat insanın, insandaki o güzellik, o cazibe, o neş'e, o şevk hiç birisinde bulunmaz tabiatıyla. Yaratan Allah,

nerede [olursa olsun] Allah'ın mahluklarını sevmek...

“Akıl, aklın en yüksek mertebesi Allah'ın kullarını sevmek.”

Bunların içerisinde tabii mü'minler önde. Akraba-i taalukât arkasında. Ana baba en başta. En başta ana baba sevilir, kardeşler akrabalar sevilir. Ondan sonra bütün insanlar da seviye itibariyle sevilir.

Bu hatalı!

E atalım!

Bu günahkâr!

E atalım!

Kimi bulacaksın günahsız?

Burası cennet değil ki! Burası dünya.

Bende bir sürü günah var.

Sen de?

Sende de daha çok!

Ötekinde?

Ötekinde de daha çok.

Binâenaleyh sen kendindekini görmüyorsun da başkasının günahlarını görüyorsun, “Bu konuşulmaya layık adam değildir!” diyerekten hükmü basıyorsun.

Doğru değildir.

Onun için aklın asıl kemali tüm insanlara, “Allah’ın mahlukudur, Allah yaratmıştır, kim bilir ne hikmeti vardır.” diye hepsini sevmek. Hem teveddüd bir muhabbettir ki içten gelen şevk ile sevmek.

İkincisini de dinle bak!

Va’stınâ’u’l-hayri. “Hayrı işlemek.”

İlâ külli berrin ve fâcirin.

Berr, iyiler; *fâcir*, kötüler.

“İyi kötü aramadan herkese yapacağın iyiliği yapmak.”

Ekmek yedireceksin, su içireceksin, giydireceksin kuşatacaksın, neler yapacaksan... Bu insandaki kemale delalet ediyormuş. İnsanları ayırmadan her muhtacın elinden tutmak her muhtaca yardım etmek.

«رَأْسُ هَذَا الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ، وَمَنْ أَسْلَمَ سَلِمَ؛ وَعَمُودُهُ
الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةٌ سَنَامِهِ الْجِهَادُ. لَا يَنَالُهُ إِلَّا أَفْضَلُهُمْ.
«طَبَّ عَنْ مُعَاذٍ.»

Re’sü hâzâ’l-emri’l-islâmü ve men esleme selime ve amûduhu’s-salâtü ve zirvetü

*senâmihi'l-cihâdü. Lâ yenâlühü illâ efdalühüm.*²

Bu İslâmiyet var ya, bu İslâmiyet'in de birçok esasları var, mükellef olduğumuz birçok vazifeler var.

Re'sü hâzâ'l-emri'l-islâmü ve men esleme selime. "Bu İslâm'da ki mükellef olduğumuz vazifelerden en başlıcası dünya ve âhîrette selametın icabı." *Ve amûduhu.* "Bu İslâm dinini direği." *es-Salâtü.* "Namazdır."

İslâm'ın başı ve direği namazdır.

Ve zirvetühî ve zürvetühû.

Zirve, en son noktaya diyorlar. Yani minarenin en son ucu var ya, o uç tarafı.

el-Cihâdü. "Cihada hazırlanmak ve cihada iştirak etmek."

Cihat mâlum düşmanlarla yapılan muharebelerdir. Düşmanlarla yapılan muharebe her zaman olmaz, ara sıra olan bir muharebe var. Fakat insanın asıl bir cihadı var ki [onu her zaman yapmak zorundadır.]

---

² Buhârî, "Bedü'l-halk", 15, r. 3301; Müslim, "Îmân", r. 85; Muvatta', "İsti'zân", r. 15; Ahmed b. Hanbel, II, 506, r. 10579; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, XI, 226, r. 6340; Ebû Avâne, *Müsned*, I, 62, r. 166; Begavî, *Şerhu's-sünne*, XIV, 204, r. 4003; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 120, r. 30857; İbn Mende, *el-İman*, I, 526, r. 434; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 119, r. 6506.

Cihat, düşmanlarla olan cihada *cihâd-ı asgar* diyorlar, ufak muharebe. Asıl insanın nefsiyle olan bir cihadı var ki, ona insan muhtaçtır, ona *cihâd-ı ekber* diyorlar. Çünkü *cihâd-ı asgar* el birliği ile olacak. Binlerce, yüz binlerce asker; topu tüfeği var, malzemesi var, ekmeği yemeği var. Kumandanları var başında, “Vur, kır!” derler, yapacağımızı yaparız.

Bu işte bir ay, bir sene, neyse sürer biter gider. Ama insanın kendi nefsiyle yapacağı bir mücadele, mücahede var ki, bu hani diyeceğim ki, doğduğu günden diyeceğim ama, buluşa erdiği günden ölünceye kadar her gün muharebe lazım, her gün bu cihat lazım. Çünkü sizin için bir düşman var ki ne Amerika’ya benzer, ne İngiliz’e benzer, ne Rus’a benzer, ne Fransız’a benzer, ne Çin’e benzer o düşman.

﴿ إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴾

*Inne’s-şeytâne li’l-insâni aduvvün mübînün.*³

³ 7/A`raf, 22.

“Başımıza en büyük bela o şeytân-ı aleyhillânedir.”

Sen deme ki;

“Bu nasıl şey yahu?”

“Bu nasıl şey?” deme.

Derse başlarken *eûzübillâhimineş-şeytânirracîm* diye başlıyoruz. Allahu Teâlâ'nın tâlim ettiği kitabını okumaya başlarken, bunu ağızımıza alıp da öyle söylüyoruz. Bir şeytanın mevcudiyetinden Allahu *celle ve alâ* bahsediyor. Buna inanmak bizim vazifemizdir. Bunun kendisini görelim görmeyelim, o mevzuu mevzu-u âhar.

Binâenaleyh bu şeytandan kurtulmak için ölünceye kadar cihat edeceğiz. İkincisi bir nefsimiz var, işte canımız, nefsimiz. Bu nefis de bizimle beraber yaşar ve bizimle beraber ölür. Ölünceye kadar bize envai çeşit belalara başımızı sokar.

Envai çeşit belalara başımızı sokar, bunu ıslah etmek, bunu iyi bir hale getirmek için uğraşmak lazım. Nefis haddizâtında kötü bir şey değil. Bizim bineğimiz, yani atımız. Biz ona biner onunla işimizi görürüz; gideceğimiz yere gideriz, hizmetlerimizi yaparız. Ona biz bakmazsak, o ölürse biz muattal kalırız, bir

şey yapamayız. O bize lazım. Onu yalnız ıslah etmek lazım. Bize fenalık yapmasın, ısırmasın bizi, tepmesin bizi, düşürmesin bizi, gideceğimiz yere güzel götürsün güzel getirsin. Bunun için ıslah lazım.

Mâlum, şimdi bazı hastalarımız var, o hastalarımızın tedavisi için insan hastaneye, doktora müracaata mecbur oluyor. Doktor bakıyor haline göre, işte, “Koyun bunu filan koğuşa.” diyor. O koğuştta onu beş gün, on gün, bir ay hastalığına göre hapsediyorlar, alıyorlar. Doktor ne derse, şuna şu kadar ekmek, bu kadar yemek, bu kadar su ve şu ilaç bu ilaçları da yiyecek [içecek]. Böyle tedavisine çalışılacak. Bu zahirdeki tedavi nasılsa, insanın nefsinin ıslahı için de bir insanın böyle ibadethanelerde veya ibadethanelere benzer yerlerde kendisini riyâzete çekip ıslahı nefse çalışması, bu da cihatla nefsin ıslahının yoludur.

Nasıl doktorlar insanların cesetlerini ıslah için hastanelere, şuralara buralara koyuyorlar. Oralardaki tedavi neyse, insanlara da nefislerinin ıslahı için böyle bir şart vardır. Ki bu nefis ıslah olduğu vakitte burası cennet gibidir. Bu dünya cennet misalidir, dünya

cennetidir. Bu nefis ıslah olmazsa burası cehennem, azap yeridir. İnsanın başı hiç rahat görmez; felaketten felakete sürükler, günah-tan günaha sokar, en nihayette bırakır gider işte.

Onun için eftal olan cihat, nefisle mücahedenin yolunu bulup nefisle uğraşmaktır.

Doktorun ilacı var işte, nedir bu?

İşte şu hap bu hap.

Dinin de ilacı da var, nedir?

Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlulallah, salavât-ı şerîfeler, Allahu Teâlâ'nın zikrine çeşitli yollarıyla devam. Allahu Teâlâ'nın zikrine [devam için] sen şu kadar Allah diyeceksin. Nasıl doktor;

“Şu kadar hap yutacaksın, cesedin iyi olacak.” diyor.

Canım zehir, acı gibi, zehir gibi.

Zehir gibi mehir gibi ama senin içine şifa gelecek. Bazı zararları olsa da bu hastalıktan kurtulacaksın.

Binâenaleyh Allah demek, *lâ ilâhe illallah* demek, namazı kılmak, bak “direği” diyor.

Direği olmazsa bir binanın durur mu o bina?

Binâenaleyh namaz dinin direği. Evvela onu kur, ondan sonra o direği tutmak için de zikrullahlarla, salavât-ı şerîfelerle onu destekle, ki o direk dursun. Tek başına o direk durmaz ki, direği durduramazsın. Damların üzerlerine direkler dikiyorlar, tellerle de etrafa geriyorlar, bağlıyorlar.

İşte direk duruyor orada, dursun.

Durmaz ki rüzgar gelince devirir. Onun için onu tellerle bađlıyorlar.

Binâenaleyh namaz dinin direği ama onu bađlamak da lazım.

Nelerle?

Zikrullahla ve salavât-ı şerîfelerle onu bağlayacaksın ki muhkem olsun, o direk de ortada dursun.

O salavatlar, o zikirler o direğin durması için. Sen, “Bu da ne olacakmış, nereden çıktı?” deme. İşte gözünle görüyorsun, meydanda her şey.

Binâenaleyh cihadın esası nefsin ıslahı da insanlara başta gelir. Onun için herkes mecburdur ki nefsinin ıslahına çalışsın. Çünkü gideceğimiz bir yer vardır ki orasına âhîret diyoruz.

Cenâb-ı Peygamber buyuruyor ki;

«رَأَيْتُ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ، فَلَمْ أَرَ مِثْلَ مَا فِيهِمَا مِنْ
الْخَيْرِ وَالشَّرِّ. ق عَنْ أَنَسٍ.»

*Raeytü'l-cennete ve'n-nâri fe-lem era mисле mâ fîhimâ mine'l-hayri ve's-şerri.*⁴

Raeytü'l-cennete ve'n-nâri “Ben cenneti de gördüm cehennemini de gördüm, gösterildi.”

Yani mirac gecesinde Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e cennet de gösterildi cehennem de gösterildi.

Fe-lem era mисле mâ fîhimâ mine'l-hayri ve's-şerri. “Cennette en güzel hayırlar, cehennemde de en fena şerhler, hepsi gösterildi.”

Binâenaleyh bu dünyada nefsi ile mücadele edip o hayır evi olan cennete girmenin yoluna bakmak [lazım,] yoksa bu dünyada herkes yaşıyor işte. Gâvuru da yaşıyor, yahudisi de yaşıyor, çingenesi de yaşıyor, herkes yaşıyor. Marifet burada yaşamak değil, buradan gideceğimiz âhîret evinde güzel yaşamının yolunu bulmak. Çünkü burası misafirhane. Burası misafirhane temelli kimseye karargah

⁴ Beyhakî, *el-Ba's*, I, 150, r. 197; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XIV, 546, r. 39565.

olmuyor işte. Dedelerimiz, babalarımız nasıl bırakıp gittiyse, biz de bir gün burasını bırakıp gideceğiz. Asıl yer âhîret evi olan ya cennet ya cehennem.

Onun için Allah cümlemizi cennetlik kullarından eylesin.

Bak yine Cenâb-ı Peygamber buyuruyor ki;

«رَأَيْتُ نُورًا. مَ عَنِ أَبِي ذَرِّ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: هَلْ رَأَيْتَ رَبَّكَ؟ قَالَ: ... فَذَكَرَهُ.»

*Raeytü nûran. An Ebî Zerrin kâle: Seeltü resûlallâhi sallallahu aleyhi ve sellem: Hel raeyte rabbeke?*⁵

Ebû Zer isminde ashâb-ı kirâmdan bir zât var. Bu demiş ki;

“Yâ Resûlallah! Sen miraçta Allah’ın gördün mü?”

Gördüm.

---

⁵ Müslim, "Îmân", r. 292; Tirmizî, "Tefsîrû'l-kur'ân", 54, r. 3282; Ahmed b. Hanbel, V, 147, r. 21313; İbn Huzeyme, *et-Tevhîd*, II, 512, r. -1; İbn Hibbân, *Sahîh*, I, 255, r. 58; Tayâlisî, *Müsned*, I, 381, r. 476; Bezzâr, *Müsned*, IX, 346, r. 3905; Ebû Avâne, *Müsned*, I, 128, r. 383; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, VIII, 170, r. 8300; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 400, r. 31864; Ukaylî, *ed-Duafâ*, III, 152, r. 1139; İbn Mende, *el-İman*, II, 768, r. 772.

Seeltü resûlallâhi sallallahu aleyhi ve sellem: Hel raeyte rabbeke? "Rabbini gördün mü?"

Kâle ve zekerahû. "Dedi ki." Raeytü nûran. "Nur olarıktan gördüm."

Yani *raeytü rabbî bi'l-müşâhadeti'l-ayniyye. "Şu gözlerle nasıl görülürse ben Rabbimi öyle gördüm."*

Ki bu görüşe Musa *aleyhisselam* dayanamadı, düştü bayıldı. Fakat Allah o tahammülü bana verdi ben o gece Allahu *celle ve alâ'yı* böyle aynen müşahede eyledim. Yahut kalbi tecellilerine mazhar oldum diyerekten Cenâb-ı Peygamber Ebû Zer hazretlerine haber vermişler.

Yine buyuruyorlar ki;

«رَأَيْتُ شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ فَرُّوا مِنْ عُمَرَ. عَد
كَر عَنْ عَائِشَةَ.»

*Raeytü şeyâtîne'l-insi ve'l-cinni ferrû min Omer.*⁶

Bakın şimdi;

“Ben gördüm ki şeytanların ins ve cinni.”

⁶ İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XLIV, 85, r. 9512; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 574, r. 32722; İbn Adî, *el-Kâmil*, III, 493.

Yani inanan şeytanda var inanmayan şeytanda var. Şeytan ve cin, bizim gibi kafirli müslümanlı.

“Kafir olan şeytanı da müslüman olan şeytanı da gördüm ki.” *Ferrû min Omer*. “Hazreti Ömer’den kaçıyorlar.”

Şeytanları Hazreti Ömer’den kaçarken gördüm diyor Resûlullah.

Şimdi Hazreti Ömer de bizim gibi bir kul. Yalnız kendisinde celal sıfatı galip gelmiş. Celal, şiddet, heybet, korku galip, gönlünde şeytana yer yok. Şeytan gönlüne girecek yer bulamıyor. Gönlünü öyle Allahu Teâlâ’nın zikriyle, şiddetiyle, heybetiyle, celaliyle doldurmuş ki oraya şeytanın girmesine imkan yok. Binâenaleyh bize de tavsiye, siz gönüllerinizi Allah’ın zikriyle doldurun da, gönlünüzde boş yer bırakmayın da, o gönlünüze şeytan girmeye yol bulmasın.

Çünkü bak dikkat ettiniz mi bilmem, gönül gafil oldu mu, boş oldu mu, boş yere her şeye hücum eder. Bardakta hava boşaldı mı oraya hava hücum eder. Bardağın içi suyla dolarsa oraya hava girecek yer bulamaz. Yahut herhangi bir şeyle bardağı doldurduysan o doldurduğun şey üzerine bir daha hava gire-

mez. Boşalttığın nispette hava dolar içerisine. Boşalttığın nispette hava dolar! Gönlü Allah'tan hâli kıldığın nispette gönlüne şeytan dolar. O şeytanları gönlüne sokmamak için Allahu Teâlâ'nın zikrini gönlünden çıkarmak lazımdır. Hatırından Allah'ı unutmamak lazım.

Onun için Ubeydullah Ahrâr hazretlerine dayısının verdiği zikir dersi üç tespikten ibarettir;

Allahu rabbî, Allahu ma'î, Allahu şâhidî.

Çocuk ufak, [soruyor;]

Dayı sen ne yapıyorsun?

Zikrediyorum.

Bana da öğretsene!

Sen çocuksun daha!

Israr ediyor;

“Eh, de öyleyse!”

Ne diyeyim?

“Allahu Rabbî” de.

“Allah, varlıkların sahibi olan Allah benim rabbimdir, mürebbîmdir.”

Rabbü'l-âlemîn değil mi?

Elhamdülillahi rabbi'l-âlemin, benim de rabbim.

Daha?

Allahu ma'î. “Allah’ın kuvvet ve kudreti her zaman benimledir.”

Ben nerede olursam olayım Allahu Teâlâ’nın kudreti beni ihâta etmiştir. Ben Allah’tan, Allah’ın kudretinden bir an ayrılamam.

Allahu şâhidî. “Bütün harekâtıma Allah şâhittir, başka şey istemez.”

Başka şahide lüzum yok. Allahu *celle ve alâ* bütün harekâtıma gecede gündüzde, her an şahit.

Binâenaleyh Allahu Teâlâ’nın her harekâtına şahit olduğunu içerisine yerleştirmiş bir bahtiyarın günah işlemesine imkan var mı?

O Allah’ı o kadar sevmiş, Allah’ı gönlüne yerleştirmiş, Allahu Teâlâ benim her hareketimi görmekte. Çünkü Kur’an diyor;

﴿وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾

*Vallâhu bimâ ta’melûne basîr.*⁷

“Görücü Allahu Teâlâ.”

Rakîb. “Görücü.” *Müheymin.* “Her harekâtı gözleyici.” Bir çok âyetlerle bunları

⁷ 64/Tegâbün, 2.

haber veriyor. Dayısı da bunu dedi çocuğa.
Dedi ki;

“İşte bunları hatırlırdan çıkarma, üç defa yeter. Üç defa yeter sana.”

Ama çocuk sonra 55 gün yemeden oruçlu olarak hayatını idâme ettirdi ve rekor kırdı diyorlar ya hani!

Elli beş gün bir insan iftarsız aç durabilir mi?

Binâenaleyh Hazreti Ömer'den [şeytanlar kaçıyorlar].

Bak diyor ki,

Li-enne kalbe izâ kâne mutahheran.

“Kalp tertemiz ve şeytanın hoplayacağı bir yer yok kalpte.”

Hoplayacağı bir şey yok, haz alacağı bir şey yok, nasibi yok. Binâenaleyh celalı heybet sıfatları ile doludur.

Lem yedrik minhü şey'ün ve hâbehû küllü men raâ. “Ondan herkes korkar.”

Yani böyle gönlünü Allah'ın zikriyle doldurmuş, celal sıfatı ile muttasıf kimseden şeytan değil herkes de korkar.

Acemlerle muharebe oldu, Acem orduları perişan oldu kaçtı. Çok ganimet aldılar. Ganimetleri getirdiler Medine-i Münevvere'ye,

yahut Şam'da mıydı orasını bilmiyorum, tak-
sim oldu.

Hazreti Ömer'e demek istediler ki;

“Çok ganimet geldi, şimdi saltanat da büyüdü, kuvvet sahibi de olduk. Binâenaleyh dış taraftan elçiler gelecek bize, gelmekte de. Binâenaleyh İslâm'a yakışır bir konak yapalım sana. Bir misafirhane hazırlayalım gelen elçiler orada barınsın.”

Bunu söylemeye kimse cesaret edemedi. Bunu kim söyleyecek Hazreti Ömer'e de, böyle bir şey yapalım artık! İşte para da bollandı, mal da çok, bir misafirhane yapalım, gelen elçiler orada barınsınlar, yesinler içsinler, İslâm'a misafir olsunlar.

Fakat şimdi diyecek adam bulamıyorlar. O kadar korkuyor Hazreti Ömer'in celadetinden herkes. En nihayet kızını yakaladılar. Kime söylediyse herkes [kabul etmedi.] Hazreti Ali'ye söylediler, o dedi;

“Ben diyemem!”

Ötekine söylediler;

“Ben diyemem!”

En nihayet kızını, Hazreti Hafza'yı yakaladılar;

“Bunu yaparsan sen yaparsın!” dediler. O da;

“Peki!” dedi, söyledi.

“Kızım!” dedi, “Ben Resûlullah’a bu kadar zaman hizmet ettim.

Resûlullah’ın parası mı yoktu?

Malı mı yoktur?

Nesi yoktu?

Bu dediklerinin hangisine tenezzül etti?

Yapamaz mıydı?

O misafirhane yapamaz mıydı?

O köşk yapamaz mıydı, konak yapamaz mıydı?

O envai çeşit binalar yapamaz mıydı?

Hiç birisine tenezzül etmedi, altına yatak bile koymadı!

O hasırın üzerinde yatmıyor muydu?

Mübarek sırtlarına hasırın izleri yer yapmış olduğunu görmedin mi sen?” diyerekten [bunları sayınca,] kız başladı hüngür hüngür ağlamaya.

“Bu Resûlullah’ın yapmadığı şeyi sen bana nasıl teklif ediyorsun?

Ben bunları nasıl yaparım?

Yarın Resûlullah’ın karşısına ne yüzle çıkacağım?” dedi.

Allah Şimdi bizi affetsin!

Őu halimize bakarsak bize ne demenin lazım olduğunu [söylemeye dilim varmıyor!]

Allah, Allah, Allah...

Onun için Şeytanın insi cinni Hazreti Ömer'den kaçıyormuŐ, niçin?

Allah'ın celaleti ile dolu iğerisi. Zikriyle dolu, emri dolu, fermanı dolu.

Allah bize de öyle zikrullahlar nasibi müyesser eylesin.

Biz de diyoruz canım, her birimiz, iğimizde çok zikredenler var, Allah der, bin tane on bin tane diyenler çok. Fakat diyor ama, Şeytan yine tepesinde. Şeytan tepesinde, yanından ayrıldığı da yok. Bakıyorsun zikrullahtan ayrılmıŐ, onunla kavga eder, berikiyle kavga eder, ona acı söyler, berikine çirkin söyler.

“Canım Şimdi sen zikrullahtaydın yahu! Kur'an okuyordun, tespih çekiyordun, namazdaydın, ne bu halin?” desen;

“Eh, Şeytanın maskarası!” derler. “Cahilin sofusu Şeytanın maskarası!” dedikleri gibi.

Onun için ıslâh-ı nefse hepimiz dikkat etmemiz lazım. Nasıl hastaya doktor ilaçları veriyorsa, onu tedavisi altında zaptediyor,

durduruyor, "Buradan dışarıya çıkma, her şeyin burada." diyor. Binâenaleyh insan nefsi de bir yere hapsedecek, o yerde zikrullah ile Cenâb-ı Hakk'a ellerini açıp gözyaşları ile yalvararak, ıslâh-ı nefsi isteyecek. Tabii yolları da var, onu da öğrenmek lazım, öğrenmek suretiyle.

b. Mü'minin gördüğü rüya

«رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ
النُّبُوَّةِ. شَحْمُ خَمْتِ دَطْطِ وَأَبُو عَوَانَةَ
وَالدَّارِمِيُّ عَنْ أَنَسٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ وَابْنِ عَبَّاسٍ.»

*Rü'ye'l-mü'mini cüz'ün min sittetin ve erba'îne cüz'en mine'n-nübüvveti.*⁸

Şimdi görüyoruz hep rüyalar ya, şimdi bakınız;

Rü'ye'l-mü'mini "Mü'minin gördüğü rüya." Cüz'ün min sittetin ve erba'îne cüz'en

---

⁸ Buhârî, "Ta'bîr", 4, r. 6987; Müslim, "Ru'yâ", r. 8; Ebû Dâvud, "Edeb", 97, r. 5018; Tirmizî, "Ru'yâ", 1, r. 2271; İbn Mâce, "Ta'bîru'r-ru'yâ", 1, r. 3894; Dârimî, "Ru'yâ", 2, r. 2183; Ahmed b. Hanbel, V, 319, r. 22722; Ma'mer, *el-Câmi'*, XI, 213, r. 20355; İbn Hibbân, *Sahîh*, XIII, 415, r. 6050; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 432, r. 8175; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, VI, 173, r. 30453; Tayâlisî, *Müsned*, I, 469, r. 576; Bezzâr, *Müsned*, XV, 209, r. 8615; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, VI, 41, r. 3285; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VI, 415, r. 4423; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XI, 245, r. 11627; Makdisî, *el-Muhtâre*, VI, 30, r. 1988; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, III, 327, r. 3532; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 366, r. 41402; İbn Adî, *el-Kâmil*, V, 412, r. 1086.

mine'n-nübüvveti. “Nübüvvetin 46 parçasından bir parçadır.”

Rüyayı yabana atmayın. Rüya nübüvvetin, yani nübüvvet ilminin, peygamberlik değil de peygamberlere verilen ilmin 46'da birisidir rüya.

Bu, Ahmed b. Hanbel, Buhârî, Müslim, Tirmizî, Ebû Davud, Taberânî, İbn Mâce, Taberânî *Kebîr*'de, Ebû Avâne ve Dârimî'nin Enes, Ebû Hüreyre ve İbn Abbas hazretlerinden gelen rivayette rüya yabancı değil, yabani değildir. Boş şey değildir rüya. Yalnız rüyayı tâbir etmektir mesele. O ikaz sadedinde sana bir şeyler gösterilmiştir, ikaz sadedinde sana güzel bir şeyler gösterilmiştir. O görülen şeylerden ders almak lazımdır. Yoksa rüya deyip geçme!

Bak şimdi ikinci parçasına;

«رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوءَةِ،
وَهِيَ عَلَى رِجْلِ طَائِرٍ، مَا لَمْ يُحَدِّثْ بِهَا، فَإِذَا تَحَدَّثَ
بِهَا سَقَطَتْ. وَلَا يُحَدِّثُ بِهَا إِلَّا لَبِيبًا أَوْ حَبِيبًا. ت
وَالْحَاكِمُ طَبَّ هَبَّ عَنْ أَبِي رَزِينٍ.»

*Rü'ye'l-mü'mini cüz'ün min erba'îne cüz'en mine'n-nübüvveti ve hiyet alâ ricli tâirin mâ lem yuhaddis bihâ fe-izâ tahhedese bihâ sekatat. Ve lâ yuhaddis bihâ illâ lebîben ev habîben.*⁹

Oradaki 46, demek hallere göre değişiyor, burada, "Kırk cüzünde bir cüzüdür." [dedi.]

Ve hiyet alâ ricli tâirin.

Tâir, kuş; *ricil*, ayak.

"Rüya kuşun ayağında muallaktır." *Mâ lem yuhaddis bihâ*. "Sen rüyayı söylemediğin müddetçe o orada öyle durur." *Fe-izâ tahhedese bihâ*. "Ne zamanki dersin, 'Ben bu akşam şöyle rüya gördüm.'" *Sekatat*. "Rüya meydana gelir." *Ve lâ yuhaddis bihâ illâ lebîben ev habîben*. "Öyleyse sen rüyayı önüne gelen herkese söyleme."

Ya?

"Habîb ve âkil, ârif ve âkil olan dostlarına söyle."

---

⁹ Tirmizî, "Ru'yâ", 6, r. 2278; İbn Mâce, "Ta'bîru'r-ru'yâ", 6, r. 3914; Dârimî, "Ru'yâ", 10, r. 2194; Ahmed b. Hanbel, IV, 12, r. 16197; İbn Hibbân, *Sahîh*, XIII, 415, r. 6050; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 432, r. 8175; Tayâlisî, *Müsned*, II, 414, r. 1184; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VI, 425, r. 4434; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XIX, 204, r. 461; Begavî, *Şerhu's-sünne*, XII, 213, r. 3281; İbn Asâkir, *el-Mu'cem*, I, 578, r. 713; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 367, r. 41406; İbn Ebî Âsım, *el-âhâd ve'l-mesâni*, III, 144, r. 1473; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 120, r. 6511.

Yoksa rüya tâbirinden haberi olmayan kimselere söylersen seni rahatsız ederler. Rüya kitapları var. Rüya kitaplarla tâbir olunmaz.

Hazreti İbn Sîrîn'in zamanında müteaddid kimseler çeşitli rüyalar gördüler, fakat adamlar ayrı. Her birisi aynı rüyayı görüyorlar, söylüyorlar. O [İbn Sîrîn] tâbirci idi. Diyor ben bu akşam şöyle gördüm. Diğeri geliyor o da ben böyle gördüm. Aynı rüyayı üç beş kişi görüyor, onu ayrı tâbir ediyor, onu ayrı tâbir ediyor, onu ayrı tâbir ediyor, ona ayrı tâbir ediyor.

Diyorlar ki;

“Yâ İbn Sîrîn! Bu rüya hepsi bir?”

Evet, hepsi bir ama adamları ayrı. Herkesin haline göre rüyasını tâbir etti. Binâenaleyh rüya tâbiri kitaptan olmaz. Kitapta der ki; işte ak görürsen şöyle, kara görürsen böyle. Ak görürsen öyle kara görürsem böyle ama adamın hâline göre onu anlayacak ârif insan onu tâbir eder. Yoksa öyle önüne gelene söylersen olmaz. Daha doğrusu, “Allahu âlem bissevab!” de geç.

«رُؤْيَا الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ الصَّالِحِ، جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ
جُزْءًا مِنَ النَّبُوءَةِ. هـ ع ش عَنْ أَبِي سَعِيدٍ.»

*Rü'ye'r-raculi'l-müslimi's-sâlihi cüz'ün
min seb'îne cüz'en mine'n-nübüvveti.*¹⁰

Bak orada mü'min dedi, burada da üç tane ilave yaptı.

Rü'ye'r-raculi'l-müslimi's-sâlihi. "Salih müslümanın, salih kişinin gördüğü rüya."

Herkes salih olamıyor tabii, salih olmak kolay bir iş değil. Salih demek, kamil adam, olgun adam, [demek.] Herkes böyle olmuyor.

"Bunun, bu salih, kamil adamın gördüğü rüya." *Cüz'ün min seb'îne cüz'en mine'n-nübüvveti.* ["Nübüvvetin 70 parçasından bir parçadır."]

Yine bir tane daha.

---

¹⁰ İbn Mâce, "Ta'bîru'r-ru'yâ", 1, r. 3895; Ahmed b. Hanbel, II, 342, r. 8506; Ma'mer, *el-Câmi'*, 11, 213, r. 20357; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, VI, 174, r. 30465; Bezzâr, *Müsned*, XII, 75, r. 5519; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, VII, 105, r. 7579; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, II, 493, r. 1335; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VI, 417, r. 4425; Tahâvî, *Şerhu müşkilî'l-âsâr*, V, 413, r. 2169; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, II, 141, r. 928; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, VII, 173, r. 11718; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 367, r. 41403; İbn Adî, *el-Kâmil*, V, 254; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 120, r. 6516.

«رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ كَلَامٌ يُكَلِّمُ بِهِ الْعَبْدَ رَبَّهُ فِي الْمَنَامِ»
«الْحَكِيمُ طَبَّ ضَ عَنْ عُبَادَةَ.»

*Rü'ye'l-mü'mini kelâmün yükellimu bihi'l-abde rabbuhu fi'l-menâmi.*¹¹

Rü'ye'l-mü'mini “Mü'minin gördüğü rüya.” *Kelâmün*. “Bir kelimedir ki.” *Yükellimu bihi'l-abde rabbuhû fi'l-menâmi*. “Uykuda Allahu Teâlâ onu sana söylüyor.”

Ama kimisini melek vasıtasıyla söyler, kimisini beşer vasıtasıyla söyler, söylerde söyler. Musa *aleyhisselam*'a ağacın söylediği gibi. Ağaçtı Musa *aleyhisselam* ile konuşan.

Ağaç konuşur mu?

Konuşmaz ama ağaca Allahu Teâlâ o kuvveti verdi ki Musa *aleyhisselam*'a diyeceklerini diyor, ses ağaçtan geliyor.

İşte bugün de elimizdeki bu makineler tahtadan, taştan ibaret şeyler, bize haberleri getiriyorlar.

Demek ki insanın kadir olduğu şeye Allah kadir olmaz mı?

---

¹¹ Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, I, 125, r. 331; Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl*, I, 390, r. -1; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, VI, 21; Makdisî, *el-Muhtâre*, VIII, 275, r. 337; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, IV, XII, r. 4393; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 376, r. 41451.

Ağaca da söyletir, taşa da söyletir, cemâdâta da söyletir, hepsine söyletir. Binâenaleyh rüyanda sana birisi bir şey söylüyor, o söylenen şey ya şeytânîdir ya Rahmânîdir. Şeytanî ise bırak onu, Rahmânî ise onun manâlarını derinleştir, bul, ona göre yolunu tanzim et.

Onun için yatağa yatarken güzel abdest alır, hiç olmazsa dört rekât namaz kılarırsın. Daha çok kılsan daha iyi ya, hiç olmazsa dört rekât namaz kılarırsın. Borç namazların varsa, o borç namazlarından hiç olmazsa bir iki günlüğünü de kılmaya çalışırsın. Ondan sonra *bismillâhirrahmânirrahîm* der, *vada'tü cenbî* diyerekten bir duası var;

“Yâ Rabbi! İşte yatıyorum sen bana muîn ol, bana sıhhat afiyetlerle vücudum dinlensin.” [diye] çeşitli ilticalarla [dua edersin.] Duanın kendisini okursan daha iyi. Böyle yatarsın sağında. Binâenaleyh o gün hem vücudun rahat olur hem gördüğün rüyalar senin için salâh u hâle vesile olur.

E abdestsiz yatarsak?

Abdestli yattığın vakitte seninle beraber bir de melek yatar. Her hareketinde melek deftere aldığı nefeslerini senin için zikrullah

olarak kaydeder. Aldığın nefesler zikrullah olarak senin defterine geçer. Sen uykudasın fakat abdestli olduğun takdirde melek senin defterine mütemadiyen işliyor. Abdestlinin yanına şeytan da sokulmaz.

«رَاصُوا صُفُوفَكُمْ، وَقَارِبُوا بَيْنَهَا، وَحَازُوا

بِالْأَعْنَاقِ. دَنْ عَنْ أَنَسٍ»

*Râssû sufûfeküm ve kâribû beynehâ ve hâzû bi'l-a'nâki.*¹²

Buna dikkat edin, bu hepimizin borcu.

Râss, sıkışmak, kilitleşmek; binanın taşlarının birbirine kilitlendiği gibi insanların da birbirine kilitlenmesi, ayrılması mümkün olmayacak derecede sıkışması.

Râssû sufûfeküm. “Saflarınızı böyle sıkıştırınız.” *Ve kâribû beynehâ.* “Safların arasını da açmayın.”

Sık yapsanız, sen de biraz aralarsın, bir saf daha araya girer.

¹² Ebû Dâvud, "Salât", 94, r. 667; Nesâî, "İmâme", 28, r. 815; Ahmed b. Hanbel, III, 260, r. 13735; İbn Huzeyme, *Sahîh*, III, 22, r. 1545; İbn Hibbân, *Sahîh*, XIV, 251, r. 6339; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, I, 432, r. 891; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, III, 142, r. 5179; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 253, r. 3178; Begavî, *Şerhu's-sünne*, III, 370, r. 813; Makdisî, *el-Muhtâre*, VII, 41, r. 2433; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 624, r. 20580; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 119, r. 6510.

Ve kâribû beynehâ. “Safların beynlerini [aralarını] yaklaştırın.”

Çünkü arkadakiler de dışarıda kalmasın.

Ve hâzû bi'l-a'nâki. “Ve omuzlarınızı hep bir hizada tutun.”

Omuzlarınızın hep bir hizada tutulması, sıklaşmanız ve safların da birbirlerine yakın olmasını Cenâb-ı Peygamber burada bize tarif ediyor.

Hazreti Enes *radıyallahu anh*'ten.

«رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنَ الْمَنَازِلِ. حَمَّ وَابْنُ زَنْجُوِيَّةٍ تَنْ حَبْكَ
قَضَى عَنْ عُثْمَانَ.»

*Ribâtu yevmin fî sebîlillâhi hayrun min elfi yevmin fîmâ sivâhu mine'l-menâzili.*¹³

Ribâtu yevmin fî sebîlillâhi. “Allah rızası için bir gün nöbet beklemek.”

Nevbet, askerî bekçilik. Hudutlarda, cephede, neredeyse, vazifen neredeyse orada bir gece yahut bir gün bekçilik yapıyorsun.

¹³ Tirmizî, "Cihâd", 26, r. 1667; Nesâî, "Cihâd", 26, r. 3169; Dârimî, "Cihâd", 32, r. 2468; Ahmed b. Hanbel, I, 65, r. 470; İbn Hibbân, *Sahîh*, X, 469, r. 4609; Hâkim, *el-Müstedrek*, II, 156, r. 2636; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, IV, 218, r. 19455; Abd b. Humeyd, *Müsned*, I, 104, r. 51; Bezzâr, *Müsned*, II, 63, r. 406; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IX, 66, r. 17888; Makdisî, *el-Muhtâre*, I, 451, r. 325.

“Senin bu günün.” *Hayrun min elfi yevmin*. “Bin, bundan başka olan bin günden hayırlıdır.”

Bugünkü gününden başka olan bin gün daha var ya, o bin günden bugün hayırlıdır.

Niçin?

Hudut bekçiliği yapıyorsun, ya düşman karşısındasın yahut askerlik vazifesiyle neredeyse, seni vazifeye koymuşlar burasını bekle diyorlar. Ribat diyorlar o bekçiliğe. Bu bekçiliği yapmak senin için bin günden hayırlıdır.

Şimdi bu yine geliyor râbita denilen derse.

وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا

*Ve sâbirû ve râbitû*¹⁴ diyor Cenâb-ı Hak ya.

Ribât, murâbatadan.

İnsanın da bir gönlü var, bu gönül Allahu Teâlâ'nın nazargâhıdır. Allahu Teâlâ'nın nazargâhı gönül kâbesi, insanın gönlü.

Hudutları beklemek, düşman oradan akmasın diyerekten nasıl vazifemizse bu gönle

---

¹⁴ 3/Âl-i İmrân, 200.

de Allah'tan gayrısının girmemesi için orasını beklemek yine her müslümanın vazifesi.

Şimdi bak dikkat et, hududu beklemek için 20 yaşında 30 yaşında delikanlı olmak lazımdır. On beş yaşındaki çocuğu almazlar, 18 yaşındakini almazlar; 50-60 yaşındakileri de almazlar çünkü onlar ihtiyar artık, iş göremez onlar. Ha işte 20-30 yaş, 40 yaş arasındaki insanlara; “Ha, sen düşman karşısında iş yaparsın, gel bakalım!” derler burada bekletirler. Fakat bu gönlü, 99 yaşında da olsan yine burasının bekçisi olacaksın.

Yaşım benim 99 artık, yeter artık canım.

Yok! Gönle Allah'tan gayrısını koymayacaksınız.

Allahtan gayrısını gönle koymak, düşmanı memlekete sokmaktan berbattır. Düşmanın memlekete girmemesi için nasıl gayret ediyorsak, en büyük düşman şeytân-ı aleyhillânenin ve nefsin gönle inmemesi [için çalışmak gerekir.]

Onun için *rıbât-ı fîsebîlillâh*, herkes gönlünü korumaya memur. Herkes başta vazifesi gönlünü korumaya memur. Evvela namazı olmadıkça bu korunmaz. Evvela namaz, ondan sonra etrafa dikilecek direklerle o nama-

zı ayakta tutacak, gönlün de Allah'tan gayrısına gitmemeye çalışacak.

Onun için gönlünü Allah'tan gayriya kap-tırma!

Onun için geçen ders geçti, en büyük gü-nah, en büyük bir günah var ki insanlar o gü-nahtan tevbe edemezler. İnsanlar o günah-tan tevbe etmezler. Günah saymıyorlar onu, bil-miyor günah olduğunu. Veyahut ondan vazge-çemiyor, onun için tevbe diyemiyor.

Nedir?

c. Dünya sevgisi o kadar berbat bir şey ki

Hubbü'd-dünyâ.

Dünya sevgisi o kadar berbat bir şey ki insana ölünceye kadar ne Allah tanıtıyor ne Peygamber tanıtıyor, gayesi neyse onun pe-şinde koşuyor.

Canım o gayeni bırak Allah'a git, Allah'a!
*Fe-firrû ilallâh!*¹⁵ Sana lazım olan Allah!

Sen Allah'tan ayrılmışsın da dünya senin olsa ne olacak?

Dünyayı sana verelim, ne olacak baka-lım?

---

¹⁵ 51/Zâriyât, 50.

Onun için iman o kadar kıymetli bir şey ki, şimdi herhangi en zayıf bir müslümana desen ki;

“Dünyayı sana verelim kardeş, şu imanını bana ver. Şu imanını bana ver! Dünyayı sana bağışladık, her devlet de imzayı bastı, dünya senin olacak!”

Bulur musunuz bir mü'minât, bir mü'min imanını versin de dünyayı alsın?

Hiç tasavvur edemezsiniz.

Demek ki iman o kadar kıymetli ki senin dünyanın hiç on para etmez onun yanında. Sen bu dünyanın arkasında takılmışsın, Allah'tan Peygamberden ayrılmışsın, ne olursa olsun diyorsun...

Allah affetsin cümlemizi.

«رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا،
وَلِقَابُ قَوْسٍ أَحَدِكُمْ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا
فِيهَا. طَبَّ عَنْ سَلْمَانَ.»

Ribâtu yevmin fî sebîlillâhi hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ ve lakâbu kavsi ehadi-

*küm fi'l-cenneti hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fihâ.*¹⁶

Ribâtu yevmin fî sebîlillâhi hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fihâ. “Dünyada ve dünyada olan ne kadar cevahir varsa hepsinden daha hayırlıdır.”

Bak, düşmana o zaman tabii ok atıyorlarmış. Okun şeyi ne olacak, şu kadar bir şey zaten.

Ve lakâbu kavsi ehadiküm fi'l-cenneti. “O ok kadar bir şey, cennetten bir yer ele geçirmek, o cennetten o ok kadar bir metrelik bir yer ele geçirmek.” *Hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fihâ.* “Dünyadan ve dünyanın içindekilerin hepsinden hayırlıdır.”

Cihadı sen ne zannediyorsun arkadaş?

Ama şimdi sen o cihadı bırakmışsın, varsa yoksa para, varsa yoksa şan şöhrat.

Allah hepimizi affetsin, akli kemale erişen olgun kullarının arasına ilhak eylesin hepimizi.

“Otur da şurada ya bir kere Allah diylim!” desen;

“Yahu beni işimden alıkoyma!” diyor.

---

¹⁶ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, VI, 252, r. 6134; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 327, r. 10738.

Yahu senin işin seninle gitmeyecek me-
zara! Senin mezarına Allah gidecek Allah!
Gönlünde ne kadar ibadet hayır varsa yani
onlar gidecek.

Bilmiyor musun, cenazeye götürürken
süslüyorlar, eş dost hep takılıyorlar arkasına
gidiyoruz.

Mezara giren var mı başka kimse?

Herkes, "Allah selamet versin sana." di-
yor, gidiyor.

Ya?

Ameli neyse o girdi içeriye. O giriyor içe-
riye, diğerleri herkes evine. Binâenaleyh
amelini doldur da öyle git o tarafa arkadaş!

Selmân-ı Fârisî rivayet etmiş.

Yine buyuruyor;

«رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ
وَقِيَامِهِ، وَمَنْ مَاتَ مُرَابِطًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُجِرَ مِنْ
فِتْنَةِ الْقَبْرِ، وَيَجْرِي لَهُ صَالِحٌ مَا كَانَ يَعْمَلُ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ. ابْنُ زَنْجَوِيَّةَ عَنْ سَلْمَانَ.»

*Ribâtu yevmin fî sebîlillâhi efdalu min
siyâmi şehrî ve kıyâmîhi ve men mâte
murâbitan fî sebîlillâhi ücîre min fitneti'l-*

*kabri ve yecrî lehu sâlihu mâ kâne ya'melü ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*¹⁷

Bunlar hep bize ders, hep ibret yani her tarafı.

Ribâtu yevmin fî sebîlillâhi. "Allah rızası için bir bekçilik, ister hudut bekçiliği ister gönül bekçiliği." *Efdalü.* "Eftaldir." *Min siyâmi şehrin ve kıyâmihî.* "Bir ay durmadan oruç tutmaktan -nafile oruç ama- bir ay durmadan nafile oruç tutuyor ve bir ay geceleri uyumadan namaz kılıyor."

Bundan eftaldir senin bir an, bir saat mi bekletiyorlar ne kadar bekletiyorlarsa nöbete gittiğin vakit, [nöbet beklemen.]

Gönülde de aynı.

Ve men mâte murâbitan fî sebîlillâhi. "Nöbetteyken ecel geldi, ya düşman tarafından vuruldun yahut da ecel geldi kazaen öldün." *Ücîre min fitneti'l-kabri.* "Birisi kabrin fitnelerinden emin olur."

---

¹⁷ Müslim, "imâre", r. 163; Tirmizî, "Fedâilü'l-cihâd", 36, r. 1665; Nesâî, "Cihâd", 39, r. 3167; İbn Mâce, "Cihâd", 7, r. 2767; Ahmed b. Hanbel, V, 441, r. 23735; Hâkim, *el-Müstedrek*, II, 90, r. 2422; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, IV, 218, r. 19453; Bezzâr, *Müsned*, VI, 492, r. 2528; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, IV, 299, r. 4361; Ebû Avâne, *Müsned*, IV, 497, r. 7467; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IX, 66, r. 17885; Tahâvî, *Şerhu müşkili'l-âsâr*, VI, 82, r. 2314; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, VI, 267, r. 6180; Begavî, *Şerhu's-sünne*, X, 352, r. 2617; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XI, 253, r. 1071; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 327, r. 10737; İbn Ebî Âsım, *el-Cihâd*, II, 703, r. 311.

Kabre [girince] kabrin fitnesi var aziz kardeş! Sen kabri zannetme hani böyle koyuyoruz cenazeyi, dönüyoruz. Oradan bir habermiz yok, haber alma imkanı da yok. O orada yatar ama onun çektiğini Allah bilir artık. İstersen sen onun kabrini nasıl tezyin edersen et, onun hâli Allah'a şeydir.

Şimdi biz uykuda yatarız, yanımızda dostlarımız da vardır, uyumazlar belki onlar biz uyumuş oluruz. Uyurken bazen korktuğumuz korkulu rüyalar görür, ter içerisinde kalırız;

Yahu şöyle korkutuldum böyle korkutuldum!

Allah Allah! Biz de senin başındaydık ama hiç senin gördüklerinden bir şey görmedik, haberimiz de olmadı.

Olur mu?

Olmaz, o ona mahsus. İyiliği de böyle kötülüğü de böyle.

Binâenaleyh kabre giren insanın buradaki yaptığı amellere göre orada cezalanacaktır. O cezası fitnesi oluyor onun. Binâenaleyh bu murâbıt olarak ölen insanın, murâbıt olarak ölen kimseleri Cenâb-ı Hak bu fitnelerden emin ediyor.

Bu yine Buhârî ve Müslim hadislerinde rivayet olunur ki; insan mezarına konduğu vakte iki melek gelecek, sorgu soracak. O sorgulardan sonra ya cennetlidir ya cehennemlidir. Cennetlik ise her gün kendisine cennetteki yeri gösterilecek. Cennetteki yeri gösterilir, o âlem şimdi başka bir âlem. Yani artık bu âlemden çıkıldı başka bir âleme geçildi. Başka âleme geçildiği için dünya maddeleri bitmiştir artık.

Sen diyeceksin ki bu toprağın altından oraları nasıl görünür?

Cennet bilmem nerede, bu toprağın içinden nasıl görünecek o?

Şimdi bizim odalarımızın içerisine o şey makinelerini, televizyonları koyuyoruz, adam Ankara'dan bize resimleri getiriyor, gösteriyor. Odadayız biz, kapalı her taraf, dışarıdaki görmez içerisini fakat biz onu görüyoruz ya. Onu nasıl elektrik vasıtaları o maddeye taalluk edince orada çeşitli resimleri bize gösteriyor.

Binâenaleyh mezarında da böyle senin cennet karşına gelecek! Cennet senin karşına gelecek, yerin de sana gösterilecek, sen de ona bakıp hayranlık içerisinde, güzellikler

içerisinde rahat rahat uyuyacaksınız orada. Maazallah bir de imansız ve cezalı olarak orada kaldıysa, onun karşısına da ne kadar acı manzaralar varsa onlar getirilecek. O da yattığı yerden [onu seyredecek.] Bu ceset bitti ama, cesedin içerisinde bir varlık daha var ama. O varlık işte gece rüyalarda da bir parçasından bize gösteriliyor. O varlık o ya tatlıyı ya acıyı *ilâ yevmi'l-kıyâme*h orada seyredecek.

“Onun için [murâbıt] kabir fitnesinden kurtulduğu gibi.” *Ve yecrî lehu sâlihu mâ kâne ya'melü ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*

Bak ne kadar güzel! Binâenaleyh o murâbıt olarıktan ve âhirete göçen insanın yaptığı bir hayırlı ameller var. Mesela şu zâtın yaptığı şu [İskenderpaşa] camisi ve buna benzer ne kadar hayırlar varsa;

ilâ yevmi'l-kıyâmeti. “Defterine işleyip duruyor.”

Binâenaleyh sen öyle bir hayır bırak ki senin kıyamete kadar defter-i âmâline işlesin dursun. İşlesin dursun! E bunlar işte dokuz tane kadar sayarlar. Evlatlar da bunların içerisinde, nehirler, çeşmeler, camiler, medreseler, mektepler bunların içerisinde dahil olur.

«رُبَّ مُعَلِّمٍ حُرُوفِ أَبِي جَادَ دَارَسَ فِي النُّجُومِ لَيْسَ لَهُ عِنْدَ

اللَّهِ خَلْقٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. طَبَّ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

*Rubbe muallimi hurûfi ebî câde dârese fi'n-nücûmi leyse lehû indallâhi halâkun yevme'l-kiyâmeti.*¹⁸

İlimler çok ya, bu ilimlerin içerisinde bir de *ebdec* hesabı var. *Ebî câd* dediği *ebced* hesabı. *Ebced* hesabı diye bizim meşhur bir hesap vardır. Elif bir, be iki, cim üç, dal dört. Bu *ebced*, *hevvez*, *huttî*, *kelemen*, *sa'fes*, *karaşet*... diyerekten gider. Bundan 999'a kadar rakam çıkarırlar, o rakamlara göre bunları kelimelere çevirirler, bu kelimelerle yazılar yazarlar. Ekseriyetle türbelerde ve mezar taşlarında görürsünüz ki filan filan vakitte vefat etti. Filan filan vakitte vefat etti.

Allah rahmet eylesin.

Onun *ebced* hesabı ile tarihi 1970 çıkar mesela.

Bunu bir hüner sayar herkes, böyle yazılarla vefat tarihini ihbar, bildirmiş oluyor. Bu bir âdi bir ilim. Bunu yasaklıyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*. Bunun, bu ilimle

---

¹⁸ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XI, 41, r. 10980; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 218, r. 29154; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 125, r. 6560.

uğraşanların âhirette nasibi yoktur, boş şeylerle uğraşılır. 1970 yaz, git şu tarafa.

Ne olacak bunu birçok kelimelere uydu-
rup da onu manâ çıkartması?

Ömrün ziyan oluyor, ömrün ziyanına sebep oluyor.

Bakın şimdi bir tane daha;

«رُبَّ حَامِلٍ فِقْهِ غَيْرُ فِقِيهِ، وَمَنْ لَمْ يَنْفَعَهُ عِلْمُهُ ضَرَّهُ
جَهْلُهُ. اقْرَأِ الْقُرْآنَ مَا نَهَاكَ، فَإِنْ لَمْ يَنْهَكَ فَلَسْتَ
تَقْرَؤُهُ. طَبَّ عَنِ ابْنِ عَمْرٍو.»

*Rubbe hâмили fıkhin ğayru fakîhin ve
men lem yenfe'hu ilmühü darrahu cehlühü.
İkrai'l-Kur'âne mâ nehâke fe-in lem yenheke
fe-leste takreûhu.*¹⁹

Rubbe hâмили fıkhin. “Çok çok fakih insanlar, bilginler vardır ki yutmuştur ilmi.”

İlmi yutmuştur, çok fakih bilginler vardır ki;

Ğayru fakîhin. “Para etmez, bildiği para etmez, bildiğiyle âmil değildir.”

¹⁹ Taberânî, *Müsnedü's-şâmiyyîn*, II, 282, r. 1345; Kudâ'î, *Müsnedü's-Şihâb*, I, 432, r. 741; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 191, r. 29004; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, V, 177; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 124, r. 6553.

Bildiğiyle âmil değil! Bu bilgi çok iyi bir şey de âmil olmazsan çok da zararlı oluyor.

Allah muhafaza etsin!

Diyor ki bak;

Ve men lem yenfe'hu ilmühû. "Kime ki ilmi fayda vermiyor, ilmi var ama ilmi fayda vermiyor." *Darrahû cehlühü.* "Ona cahli zarar verir, yani o cahildir." *İkrai'l-Kur'âne.* "Öyleyse sen Kur'anı oku." *Mâ nehâke.* "Seni kötülüklerden men ettiği müddetçe." *Fe-in lem yenheke fe-leste takreûhu.* "Eğer seni kötülüklerden men etmiyorsa öyleyse sen okumuş değilsin."

Günde bir hatim ediyormuş.

İsterse on tane etsin.

Musaf elinden düşmüyormuş!

Ne yapalım?

Ama onu kötülüklerden men etmiyor okuduğu?

Boşuna okuyor.

Dün Bitlis taraflarından bir efendi gelmiş, memleketinde Kur'an öğretme, bildirme evi yapacak, buradan yardım istemeye gelmiş.

Ben bundan ruhan mustarip oluyorum.

O memlekette kimsenin parası kalmadı mı o memlekette ta bu memlekete kadar gelip de buradan para istiyorsunuz?

Bir Kur'an kursunu yapmak için bir bina, beş on bin lira, bilemedin 50 -100 bin liraya çıkar. Bir memlekette 100 bin lirayı verip de; "Burada bize bir Kur'an kursu lazımdır, ilim evi lazımdır." diyerekten içinde gayret olmayan adamlara biz buradan para göndereceğiz de orada o binayı yapacak, orada da sen okutacaksın bu ilmi.

Bu sakat bir iş! Eğer o memleketin hal-kında bir ruh varsa onu kendileri yapması lazım. Nasıl bir evin kendi ihtiyacını o evin büyüğü kimse o temine çalışır. Hergün şu kapıya bu kapıya [gidip;]

"Kardeş, biraz bize ekmek ver, kardeş biraz bize yemek getir." desek ne yapar insanlar?

Kovarlar insanı.

Onun için sen kendi ekmeğini kendin tedarik et. Evine de böyle, camine de böyle, her şeyine de böyle. Binâenaleyh o okutacaksın dedim ki o adama;

“Yahu bizim memlekette de vaktiyle bu kadar hoca vardı, hepsini bir şeyin içerisinde dövsek bir tane olmaz.”

Niçin?

İşte hepimiz bu hadisin içine dahiliz. Bilgi istediğin kadar bol, ama amel yok hiç birimizde.

Amel olmadığı için, bu amelsiz insanları yetiştireceksin de ne olacak yani?

İçeride ruh lazım. Allah dediğin vakitte titremek lazım, Allah dediği vakitte gözlerden yaş akması lazım. Ağzımız alışmış Allah Allah, Allah Allah... deyip duruyoruz ama hareketlerimiz hep bozuk. Hep bozuk!

Bu hadisi Taberânî İbn Amr'dan rivayet etmiştir.

d. Recep büyük bir aydır

Bir de önümüzde şimdi Recep geliyor, o Receb'e ait bir hadîs-i şerîf daha okuyayım.

«رَجَبٌ شَهْرٌ عَظِيمٌ، يُضَاعَفُ اللهُ فِيهِ الْحَسَنَاتِ.
فَمَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ رَجَبٍ فَكَأَنَّمَا صَامَ سَنَةً، وَمَنْ
صَامَ مِنْهُ سَبْعَةَ أَيَّامٍ غُلِقَتْ عَنْهُ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ، وَمَنْ

صَامَ مِنْهُ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ فُتِحَتْ لَهُ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابِ
الْجَنَّةِ، وَمَنْ صَامَ مِنْهُ عَشْرَةَ أَيَّامٍ لَمْ يَسْأَلِ اللهُ شَيْئًا
إِلَّا أَعْطَاهُ، وَمَنْ صَامَ مِنْهُ خَمْسَةَ عَشَرَ يَوْمًا نَادَى
مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ: قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى فَاسْتَأْنِفِ
الْعَمَلَ، وَمَنْ زَادَ زَادَهُ اللهُ؛ وَفِي رَجَبٍ حَمَلَ اللهُ
نُوحًا فِي السَّفِينَةِ فَصَامَ رَجَبَ [رَجَبًا]، وَأَمَرَ مَنْ
مَعَهُ أَنْ يَصُومُوا، فَجَرَتْ بِهِمُ السَّفِينَةُ سِتَّةَ أَشْهُرٍ،
آخِرُ ذَلِكَ يَوْمٌ عَاشُورَاءُ أَهْبِطَ عَلَى الْجُودِيِّ، فَصَامَ
نُوحٌ وَمَنْ مَعَهُ وَالْوَحْشُ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ وَفِي يَوْمِ
عَاشُورَاءَ فُلِقَ اللهُ الْبَحْرَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ، وَفِي يَوْمِ
عَاشُورَاءَ تَابَ اللهُ عَلَى آدَمَ وَعَلَى مَدِينَةِ يُونُسَ،
وَفِيهِ وُلِدَ إِبْرَاهِيمُ. طَبَّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي رَاشِدٍ.

*Recebün şehrün azîmun yudâifullâhu
fîhi'l-hasenâti. Fe-men sâme yevmen min
recebin fe-keennemâ sâme seneten ve men
sâme minhü seb'ate eyyâmin ğullikat anhu
ebvâbu cehenneme ve men sâme minhü
semâniyete eyyâmin fütihat lehu semâniyetü*

*ebvâvi'l-cenneti ve men sâme minhü aşerete
eyyâmin lem yes'elillâhe şey'en illâ a'tâhu
ve men sâme minhü hamsete aşere yevmen
nâdâ münâdin mine's-semâi: Kad ğufire leke
mâ medâ fe'ste'nifi'l-amele ve men zâde
zâdehullâhu ve fî recebin hamelellâhu nûhan
fi's-sefîneti fe-sâme recebe ve emere men
mene'ahu en yesûmû feceret bihimü's-
sefînetü sittete eşhürin âhiru zâlike yevmeü
âşûrâe ühbita ale'l-cûdiyyi fe-sâme nûhun ve
men mene'ahu ve'l-vahşü şükren lillâhi azze
ve celle ve fî yevmi âşûrâe felekallâhu'l-
bahre li-benî isrâîle ve fî yevmi âşûrâe
tâballâhu alâ âdeme ve alâ medîneti yûnuse
ve fîhi vülîde ibrâhimü.²⁰*

Recebün şehrün azîmun. “Recep büyük bir aydır.”

Hep aylar Allah'ındır ama her ayın ayrı bir kıymeti vardır. Nasıl her insanın gerek bilgisi gerek mevki sebebiyle kıymeti ayrıdır, her ayın da kıymeti ayrıdır. Şimdi Reisi Cumhuriyet var, o da bizim gibi bir adamdır ama kıymeti başkadır. Başvekil var, onu kıymeti başkadır. Diğer vekiller var, ayrıdır. Paşalar var,

---

²⁰ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, VI, 69, r. 5538; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, XII, 312, r. 35168; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, IV, 1880, r. 4731.

hepsinin kıymeti ayrıdır. Bu Receb'in de öyle bir kıymeti var işte.

Yudâifullâhu fîhi'l-hasenâti. "Cenâb-ı Hak bu ayda yapılan hasenâtları büyütüyor, çoğaltıyor, artırıyor."

Fe-men sâme yevmen min recebe.

Recep'te oruç tutmak borcumuz değil, farz değil.

"Nafile bir oruç tutacak olursak." *Fe-keennemâ sâme seneten.* "Sanki bir sene oruç tutmuş sevabı veriliyor."

Bir gün Recep'ten oruç tutmak olunca bir sene oruç tutmuş gibi oluyor. Onun için büyükler manevî hastaları tedavi etmek için Recep ayında onları kaparlarmış.

Recep ayında kaparlarmış, niçin?

Hasenât artıyor çok.

Başka ayda da kapatsa?

Başka ayda da kapatsa olur ama Recep'teki gibi hasenâta diğerleri denk gelmiyor.

Fe-men sâme yevmen min recebin fe-keennemâ sâme seneten. "Bir sene oruç tutmuş gibi olur." *Ve men sâme minhü seb'ate eyyâmin.* "Eğer Recep ayında bir insan yedi gün oruç tutarsa." *Ğullikat anhu seb'atü eb-*

vâbi cehenneme. “Cehennemin yedi kapısı ona kapanır.” *Ve men sâme minhü semâniyete eyyâmin.* “Sekiz gün tutacak olursa.” *Fütihat lehü semâniyetü ebvâvi'l-cenneti.* “Cennetin sekiz kapısı da ona açılır, istediğinden girer.” *Ve men sâme minhü aşerete eyyâmin.* “Eğer Recep'ten on gün oruç tutarsa.” *Lem yes'elillâhe şey'en illâ a'tâhu.* “Ne isterse Allah verir ona.”

Onun için bizim koca karılarımız eskiden “üç aylar” diye tâbir ederler buna, Recep başta gelir. Bu üç ayları tutarlar. Otuz, 30 da Şaban'dan, 30 da arkasından Ramazanı katar, bu üç ayları tutarlar.

Niçin?

Sevapları artık oluyor.

Ve men sâme minhü hamsete aşere yevmen. “Eğer 15 gün tutarsan.” *Nâdâ münâdin mine's-semâi.* “Bir münâdî kendisine semâdan nidâ ediyor.” *Kad ğufire leke mâmedâ fe'ste'nifi'l-amele.* “Günahların mağfi-ret olundu. Artık defterini buna göre yeniden aç.” *Ve men zâde zâdehullâhu.* “Eh, 15'ten daha fazla tutarsa Allah da ikramı, ihsanı ona göre artırır.” *Ve fî recebe.* “Recep ayında vardır, olan hadiselerdendir ki.” *Hamelellâhu*

nûhan fi's-sefîneti. "Nuh *aleyhisselam*'ın sefinesi Recep günü hareket etmiş." *Fe-sâme recebe ve emere men mene'ahu en yesûmû.* "Gemide olanlar o gün oruca niyet etmişler ve oruçlanmışlar. Nuh *aleyhisselam* da tutuyor geminin içinde olan herkese de tutturuyor." *Fe-cerat bihimü's-sefînetü.* "Onun üzerine gemi başlıyor yürümeye." *Sittete eş-hürin.* "Altı ay gemi su üzerinde kalıyor."

Cenâb-ı Hakk'ın hikmeti işte bu o zaman. O kavmin isyanı dolayısıyla Cenâb-ı Hak tufan yaptı, Nuh *aleyhisselam* da gemisini yaptı. İlk gemi yapılıp su üzerinde yüzen bir gemi, 6 ay böyle su üzerinde yüzdü.

Âhiru zâlike yevmeü âşûrâe. "En nihayet aşûre günü dediğimiz Muharrem'in 10. günü sular çekildi gemi karaya oturdu." *Ühbita ale'l-cûdiyyi.* "Cûdî denilen dağa." *Fe-sâme nûhun ve men mene'ahu.* "O aşûre günü Nuh *aleyhisselam* ve Nuh *aleyhisselam* ile beraber gemide olanlar." *Ve'l-vaşşü.* "Hayvânât dahi."

Hayvanâttan da vardı ya, çifter çifter hayvanlardan birer tane almıştı. Onlar da tutmuşlar orucu o gün.

Niçin?

Şükren lillâhi. "Allahu Teâlâ'ya şükrediyorlar ki kurtardı onları artık âfatlardan." *Ve fî yevmi âşûrâe felekallâhu'l-bahre li-benî isrâîle.* "Musa *aleyhisselam*'ı da Cenâb-ı Hak o aşûrenin onuncu Nil-i mübareği yahut şattul-bahri yararaktan, Musa *aleyhisselam* kavmi ile beraber geçti, Firavun arkasından geldi o suda boğuldu. O gün, o da aşûre gününe rast gelmiştir."

Ve fî yevmi âşûrâe tâballâhu alâ âdeme ve alâ medîneti yûnuse ve fîhi vülîde ibrahîmü. "Adem *aleyhisselam*'ın tevbesi, Yunus *aleyhisselam*'ın da kurtuluşu ve İbrahim *aleyhisselam*'ın doğuşu da yine aşûre gününe tesadüf etmiş."

Receb'in kıymeti hakkında yine şöyle buyuruyor ki;

رَجَبٌ مِنْ شُهُورِ الْحُرْمِ، وَأَيَّامُهُ مَكْتُوبَةٌ عَلَى أَبْوَابِ
السَّمَاءِ السَّادِسَةِ. فَإِذَا صَامَ الرَّجُلُ مِنْهُ يَوْمًا، وَجَدَّ
صَوْمَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ، نَطَقَ الْبَابُ وَنَطَقَ الْيَوْمُ فَقَالَ: يَا
رَبِّ اغْفِرْ لَهُ؛ وَإِذَا لَمْ يُتَمِّمْ صَوْمَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ لَمْ

يَسْتَغْفِرَا، وَقِيلَ: خَدَعْتَكَ نَفْسُكَ. أَبُو مُحَمَّدٍ
الْحَسَنُ فِي فَضَائِلِ رَجَبٍ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ.

*Recebün min şuhûri'l-hurumi ve eyyâmühü mektûbetün alâ ebvâbi's-semâi's-sâdiseti. Fe-izâ sâme'r-raculü minhü yevmen ve ceddede savmehu bi-takvâllâhi nataka'l-bâbu ve nataka'l-yevmü fe-kâlâ: Yâ rabbi'ğfir lehu ve izâ lem yetimme savmehu bi-takvâllâhi lem yestağfirâ ve kîle: Hada'atke nefsüke.*²¹

Hurum ayları dört tanedir: Zilkade, Zilhicce, Muharrem, Recep. Zilkade ile Zilhicce ve Muharrem üçü yan yanadır. Ve hacca gittiğimiz aydan evvelki bir ay, hac ayı ve hac ayından sonraki sene başı olan Muharrem. Bu üçü biribirine gelir ki, bu üç ay muharebe yapılmazmış. Muharebe vâki ise bu üç ay gelince mütareke olur, harp dururmuş. Bu üç aya hürmeten eski insanlar bile muharebeleri keserlermiş. Birisi de Recep'tir tek başına.

Ve eyyâmühü mektûbetün alâ ebvâbi's-semâi's-sâdiseti. “Bunun günleri de altıncı semada yazılı.”

Fe-izâ sâme'r-raculü minhü yevmen ve ceddede savmehu bi-takvâllâhi.

Şimdi orucu tutuyor ama, insanlar bugün muhtelif. Oruç tuttuğu halde günah da yapıyor. Öyle değil!

“Oruç tutuyor ve günahlardan uzak kalıyor.” *Bi-takvâllâhi.* “Allahu Teâlâ'nın takvâsıyla günahlardan, kusurlardan uzak oluyor.” *Nataka'l-bâbu ve nataka'l-yevmü fe-kâlâ: Yâ rabbi'ğfir lehû.* “Cenâb-ı Hak lisan veriyor, bu sema kapıları bu insan için mağfiret diliyorlar Cenâb-ı Hak'tan.”

Ve izâ lem yütimme savmehû bi-takvâllâhi. “Eğer orucunu,-bu her zamanki oruca şâmil- bu orucunu takvâ ile takviye etmedi ise.”

Takvâsız oruç yani günahları da işliyor, günahlardan kaçmıyor, korkmuyor, yasakları da işliyor.

“Bu yasaklarla beraber tutulan oruç.” *Lem yestağfirâ.* “Bunlara hiç mağfiret eden çıkmaz.” *Ve kîle.* “Buna derler ki.” *Ha-da'atke nefsüke.* “Senin nefsin seni aldattı, boşu boşuna akşama kadar aç da kaldın.”

Allah'ın açlığa da ihtiyacı yok. Senin oruç tutmakta maksadın Allah'a takarrub idi.

Binâenaleyh sen Allah'a takarrub edemedin, daha Allah'tan uzaklaştın. Sözde oruçlusun ama yaptığın menhiyât seni Allah'tan yakın değil uzak etti. Yani Allah'ın rahmetinden uzaklaştın. Allah'a yakın olmak cesetle değil de O'nun rızasına karîb veya uzak olmak.

Yine buyuruyor;

«رَجَبُ شَهْرُ اللَّهِ، وَشَعْبَانُ شَهْرِي، وَرَمَضَانُ شَهْرُ
أُمَّتِي. أَبُو الْفَتْحِ فِي "أَمَالِيهِ" عَنِ الْحَسَنِ مُرْسَلًا.»

*Recebü şehrullâhi ve şa'bânü şehri ve ramadânü şehrü ümmetî.*²²

Recebü şehrullâhi. "Recep Allahu Teâlâ'nın ayıdır." *Ve şa'bânü şehri.* "Şaban da benim ayımdır." *Ve ramadânü şehrü ümmetî.* "Ramazan da ümmetime mahsus bir aydır."

Yani bu aylarda mağfiret-i ilâhî fazla olduğundan dolayı, işte Receb de Cenâb-ı Hakk'ın lütfu fazla oluyor; Şaban'da Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* orucu hiç bırakmamış, çok tutmuş, ondan dolayı fazla

²² Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, V, 346, r. 3532; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 275, r. 3276; İbn Asâkir, *el-Mu'cem*, I, 186, r. 210; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, IV, 18, r. 4411; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XII, 310, r. 35164.

çoktur. Ramazan'da ümmetin farz olan orucu tuttuğumuzdan dolayı böylece beyan olunmuş.

Şimdi şunu da okuyayım da burada kalsın dersimiz.

«رَبَّنَا الَّذِي فِي السَّمَاءِ، تَقَدَّسَ اسْمُكَ، أَمْرُكَ فِي
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ كَمَا رَحِمْتِكَ فِي السَّمَاءِ، فَاجْعَلْ
رَحِمَتَكَ فِي الْأَرْضِ، وَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَخَطَايَانَا،
إِنَّكَ أَنْتَ رَبُّ الطَّيِّبِينَ، فَأَنْزِلْ رَحْمَةً مِنْ رَحِمَتِكَ،
وَشِفَاءً مِنْ شِفَائِكَ عَلَى هَذَا الْوَجَعِ، فَيَبْرَأُ بِإِذْنِ اللَّهِ.
طَبَّكَ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ.»

*Rabbunellezî fi's-semâi tekadde-
se'smüke emerüke fi's-semâi ve'l-ardi kemâ
rahmetüke fi's-semâi fe'c'al rahmeteke fi'l-
ardi va'ğfir lenâ zünûbenâ ve hatâyânâ inne-
ke ente rabbu't-tayyibîne fe-enzil rahmeten
min rahmetike ve şifâen min şifâike alâ
hâze'l-vece'i fe-yebreü bi-iznillâhi.*²³

²³ Ahmed b. Hanbel, VI, 21, r. 23957; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 243, r. 7512; Bezzâr, *Müsned*, X, 18, r. 4080; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, IX, 381, r. 10809; Beyhakî, *Esmâ ve's-sıfât*, II, 327, r. 892; Taberânî, *ed-Duâ*, I, 331, r. 1082; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, VIII, 280, r. 8636; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 72, r. 28412.

Rabbunellezî fi's-semâi tekadde-
se'smüke emerüke fi's-semâi ve'l-ardi kemâ
rahmetüke fi's-semâi. "Cenâb-ı Hakk'ın ismi
gökte ne ise yerde de odur. Yerde neyse gök-
te de odur. İsmi mukaddestir her yerde. Emri
yerde de tutulur gökte de tutulur." *Fi's-*
semâi ve'l-ardi. "Emri yerde de cârî gökte de
cârî." *Kemâ rahmetüke fi's-semâi.* "Yâ Rab-
bi! Senin rahmetin nasıl semalarından nâzil
oluyorsa." *Fe'c'al rahmeteke fi'l-ardi.* "Yer-
yüzüne de böyle rahmetini bol bol indir yâ
Rabbi!" *Va'ğfir lenâ zünûbenâ.* "Bu bizim
günahlarımızı da mağfiret eyle yâ Rabbi!" *Ve*
hatâyânâ. "Hatalarımız da var, onları da
mağfiret et." *Inneke ente rabbu't-tayyibîne.*
Tabîbîn diye de rivayete var. "Tayyibînin yani
bütün mahlukâtın Rabbisin, mürebbisisin,
yaratansın. Yarattığın gibi her ihtiyaçlarını
da hiç eksiksiz tam manasıyla vermişin." *Fe-*
enzil rahmeten min rahmetike. "Binâenaleyh
rahmetinden bir rahmet bize de ver yâ Rab."
Ve şifâen min şifâike. "Şifandan da bir şifa
bize ver." *Alâ hâze'l-vece'i.* "Yarası, ağrısı,
sızısı neredeyse orasını göstererekten, şifan-
dan bir şifa da buraya da ver yâ Rabbi."

Karnıysa, bacağıysa, neresiyse orasını göstererekten şifayı ister.

e. Hastalık için bu duayı okuyun

Fe-yebreü bi-iznillâhi. "Allahu Teâlâ'nın izniyle o hastalık oradan gider."

Diyor ki;

Semi'tü rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem yekûlü. "Buyuruyor." *Meniştekâ minküm şey'en.*

Meniştekâ. "Şikayet." *Minküm şey'en.* "Ağrı sızı içte dışta, bir ihtiyacı var, sıkıntısı var, darlığı var, zarureti var, ağrısı sızısı nesi varsa." *Ev iştekâ ehun lehû.* "Yahut bir kardeşin dedi ki, "Şuram, başım ağrıyor, dişim ağrıyor, karnım ağrıyor, bir acısı, ıstırabı var. Onu sana anlatıyor. Anlattığı vakitte" *Fe'l-yekul Rabbünâ...* "Bu duayı oku ona."

Bu duayı oku;

Rabbunellezî fi's-semâi tekadde-se'smüke emerüke fi's-semâi ve'l-ardi kemâ rahmetüke fi's-semâi fe'c'al rahmeteke fi'l-ardi va'ğfir lenâ zünûbenâ ve hatâyânâ inneke ente rabbu't-tayyibîne fe-enzil rahmeten min rahmetike ve şifâen min şifâike alâ hâze'l-vece'i.

Bunu oku, yanına da ilave etmiş

Allahümme şifâüke fi's-semâi ve dâüke fi'-ardı enzil şifâeuke alâ dâike. “Yâ Rab! Sen şifanı dertlerin üzerine indir. İndir,” *Bi-hürmeti habîbike sallallahu aleyhi ve sellem.* “Bu hastalığa şifayâb olsun diyerekten.”

Binâenaleyh Cenâb-ı Hak ne kadar dert verdiyse muhakkak her derdin şifası vardır. Bazı doktorlar bu derdin şifası yok diyorlar, hata ederler. Kudret Allah'ın elindedir. Hiçbir dert yoktur ki onun şifası olmasın. Şifa her derde vardır ama ilacını bulamazsın başka. Yalnız Allah'a dayanmak lazım.

Çünkü Musa *aleyhisselam* bir vakitte o da rahatsız olmuş, demiş;

“Yâ Rab! Şuramda şundan şikayet ediyorum, şu halimden şikayet ediyorum.”

Yâ Musâ! Filan yerde bir ot var, al onu kaynat iç, iyi olursun.

Gitmiş bulmuş otu, kaynatmış içmiş, oh rahat olmuş, geçmiş hastalığı.

Bir müddet sonra yine aynı hastalık yine başlamış;

“Ha demiş filan ot iyi geliyordu ya!” [diyerekten] gitmiş ondan yine toplamış, pişirmiş, kaynatmış, yemiş, geçmemiş hâlâ.

“Yâ Rabbi! O otu kaydattım da yaptım da yine geçmedi.” demiş.

Yâ Musâ! Evvela bana müracaat ettin de ben şifayı halkettim. Yoksa otun kendisinde ne var? Ot ottur, ne var onda? O şifayı ben ona veriyorum. Sen bu sefer bana söylemedin ki! Doğrudan doğruya şifayı ottan bekledin!”

Allah affetsin cümlemizi. Fazl u keremiyle şifalarını içlerimize, gönüllerimize rahmetini bol bol ihsan buyursun. Bizi düşmüş olduğumuz felaket çukurlarından rahmetiyle kurtarsın. Cenneti cemaliyle cümlemize de ikramda bulunsun.

el-Fâtiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

